

оптимізація кількості бюджетних програм, зокрема шляхом складання головними розпорядниками бюджетних коштів плану діяльності на наступні за плановим два бюджетні періоди відповідно до середньострокових пріоритетів.

Ефективним напрямом бюджетного планування є практика бюджетних слухань, яка передбачає не лише звітування місцевих фінансових органів про виконання бюджету адміністративно-територіальних одиниць, але і участь громадськості у процесі складання проектів місцевих бюджетів на середньо-строкову перспективу.

Перспективне бюджетне прогнозування є важливим інструментом державного регулювання економіки і соціальних процесів, оскільки обґрунтовує напрями використання бюджетних коштів у майбутньому з урахуванням визначених цілей та пріоритетів соціально-економічного розвитку країни.

Література:

1. Сидор І. П. Виконання місцевих бюджетів в Україні: практика і проблематика. *Вісник Національного університету водного господарства і природокористування*. 2009. Вип. 2 (46). С. 277 – 287.

Подедворний Андрій Степанович

*заступник начальника управління-начальник відділу
матеріально-технічного забезпечення управління фінансового
та матеріально-технічного забезпечення Головного територіального
управління юстиції у Тернопільській області*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Система публічних закупівель в Україні є непродуктивною і не досягла необхідного рівня результативності, оскільки майже 74% всіх замовників, на яких поширювалася дія Закону України «Про публічні закупівлі», не застосовували процедури публічних закупівель. Чинна процедура допорогових публічних закупівель значно погіршує якість і ефективність системи державних закупівель [1].

В законодавстві про публічні закупівлі такі терміни як «допорогова закупівля» та «післяпорогова закупівля» відсутні. Ці формулювання

виникли завдяки тому, що Законом України «Про публічні закупівлі» встановлені вартісні межі (пороги) його застосування в частині проведення процедур закупівель для замовників-бюджетників. Зокрема, якщо вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 200 тис. грн., а робіт – 1,5 млн. грн. Також визначено вартісні межі для застосування даного закону замовниками, що здійснюють діяльність в окремих сферах господарювання – якщо вартість предмета закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) дорівнює або перевищує 1 млн. грн., а робіт – 5 млн. грн. [2].

Умовно всі публічні закупівлі поділяють на так звані «післяпорогові» – коли очікувана вартість предмета закупівлі більше зазначених вище порогів, та «допорогові» – коли очікувана вартість предмета закупівлі менше таких порогів.

Допорогові закупівлі в 2018 р. склали 82% – за кількістю всіх оголошених закупівель в електронній системі закупівель, 73% – за кількістю учасників публічних закупівель і 88% - за кількістю усіх завершених публічних закупівель (табл. 1).

Таблиця 1

Завершені публічні закупівлі в 2018 році

Показник	Кількість закупівель	Частка кількості закупівель, %	Очікувана вартість лотів, грн.	Частка очікуваної вартості лотів, %
Допороги	950 907	88	188 643 294 150	29
Надпороги	133 336	12	469 067 411 872	72
Всього	1084243	100	657 710 706 022	100

Примітка: розраховано автором за даними [3]

В свою чергу, надпороги хоч і становили 12% від усіх завершених закупівель, однак за очікуваною вартістю значно перевищували обсяг допорогових закупівель – майже у 3,7 рази. Надпорогові закупівлі проводились в основному шляхом відкритих торгів або переговорної процедури.

В вересні 2019 року на законодавчому рівні було ухвалено зміни до Закону України «Про публічні закупівлі», які допомагають врегулювати проблему «допорогів». Нововведення полягають у наступному:

– введено поняття «спрощені закупівлі», які мають проводити всі замовники через систему ProZorro за умови, що вартість предмета закупівлі дорівнює або перевищує 50 тис. грн. і є меншою за порогову вартість (200 тис. грн. - для товарів, послуг, 1,5 млн. грн. для робіт). Якщо предмет закупівлі вартує менше 50 тис. грн., замовник оприлюднює звіт

про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель. Внаслідок змін з тіні буде виведено понад 250 тис. закупівель;

- для зручності здійснення закупівель на невеликі суми бюджетним установам дозволено використовувати «електронні каталоги». Технічно закупівля через е-каталоги буде нагадувати процедуру в онлайн-магазині і дозволить використовувати замовникові електронний каталог (Prozorro Market) в якості альтернативи проведенню спрощеним закупівлям;

- вдосконалено механізм оскарження торгів в Антимонопольному комітеті України, що має зменшити зловживання і зриви процедур закупівель недобросовісними учасниками;

- змінено підходи до організації закупівельної діяльності, якою займатимуться уповноважені особи або централізовані організації;

- змінено підхід до визначення критеріїв оцінки. Так, при закупівлі будь-яких товарів, робіт і послуг можуть бути застосовані альтернативні критерії оцінки: ціна; ціна/вартість життєвого циклу разом з іншими критеріями оцінки; вартість життєвого циклу.

Законодавчі нововведення спрямовані на удосконалення системи публічних закупівель в контексті розвитку добросовісної конкуренції у сфері закупівель в Україні. Основна мета змін в частині зниження порогу ціни при визначенні предмету закупівлі - це протидія втратам державних коштів та боротьба з корупційними проявами, які виникають під час використання публічних фінансів.

Література:

1. Звіт про результати аналізу стану публічних (державних) закупівель у 2017 році: Офіційний сайт Рахункової палати України. Київ 2018. URL: <https://rp.gov.ua/home/> (дата звернення: 21.10.2019 р.).
2. Про публічні закупівлі: Закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 9. Ст. 89 [із змінами та доповненнями]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/922-19/page> (дата звернення: 21.10.2019 р.).
3. Звіт, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель у 2018 році / Офіційний сайт Міністерства економіки та регіонального розвитку. URL: <http://www.me.gov.ua/> (дата звернення: 21.10.2019 р.).

4. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель: Закон України від 29.08.2019 р. № 1076. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JI00053A.html (дата звернення: 21.10.2019 р.).

Польчик Світлана Василівна
секретар Ратнівська сільська рада Луцького району Волинської області

ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Актуальність теми дослідження зумовлена проведенням децентралізації в Україні, метою якої є забезпечення ефективного функціонування місцевого самоврядування, наданні якісних послуг населенню та створення комфортних умов для громади загалом. Для того, щоб забезпечити виконання цих цілей, звичайно потрібно забезпечити належне фінансове функціонування та наповнення бюджету громад. Тому якісне формування місцевих бюджетів сьогодні є важливим питанням і потребує додаткового дослідження.

Питання якісного формування доходів місцевих бюджетів в умовах фінансової децентралізації досліджувалися багатьма вітчизняними вченими, такими як: Г. Возняк, О. Кириленко, І. Луніна, Б. Малиняк, В. Опарін, К. Павлюк, В. Плескач, Н. Прокопенко, І. Сторонянська та ін. Незважаючи, на велику кількість досліджень, питання наповнення місцевих бюджетів залишається до кінця нерозкритим, у зв'язку із постійними змінами у Податковому та адміністративному законодавстві.

Мета дослідження полягає у висвітленні поточного стану формування доходів місцевих бюджетів в умовах децентралізації, висвітленні основних проблем при формуванні бюджету та постановці пропозиції щодо якісного формування та виконання бюджету.

У Бюджетному кодексі України доходи розмежовано на ті, що закріплюються за бюджетами місцевого самоврядування та ті, що надходять із центрального бюджету [0, с. 41–45]. З метою забезпечення принципу самостійності місцевих бюджетів і надання фінансової незалежності органам місцевого самоврядування при виконанні